

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТУРИСТСЬКИХ КАРТ ДЛЯ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ РЕКРЕАЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ КАРТИ «ВОЛИНЬ – ТУРИСТАМ»)

Постановка наукової проблеми та її значення. Туризм у сучасних умовах є основною рушійною силою розвитку економік багатьох країн світу. Україна не є винятком із загальносвітового процесу зі своїми значними рекреаційними можливостями.

Велику роль у популяризації галузі відіграють засоби інформації та сучасні інформаційні технології. Картографічні матеріали – інформаційно місткі ресурси для популяризації рекреаційних і туристських можливостей регіону, особливо затребувані для розвитку туристської галузі Волинської області. Одним із таких інформаційно-картографічних проєктів є карта «Волинь–туристам» [4] (рис. 1). Це видання було підготовлене за сприяння Волинської обласної державної адміністрації фахівцями навчальної лабораторії краєзнавчих атласів географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки головню для транзитних зарубіжних гостей, які прямували на футбольний чемпіонат «Євро–2012» теренами Волинського краю.

Аналіз останніх досліджень із цієї проблеми. Перша «Туристська карта» з детальним описом туристських маршрутів та переліком вздовж них туристських об’єктів М 1 : 750 000 була вміщена в «Атласі Волинської області» за редакцією Ф. В. Зузука, який був виданий у 1991 р. [1].

У 2009 р. було опубліковане видання Волинського національного університету імені Лесі Українки «Атлас історії культури Волинської області» [2]. Це була перша в Україні спроба за допомогою картографічних методів узагальнити багатогранну історію розвитку матеріальної та духовної культури краю з прадавніх часів до сьогодення, де синтезовано широке коло інформації з історії розвитку культури краю.

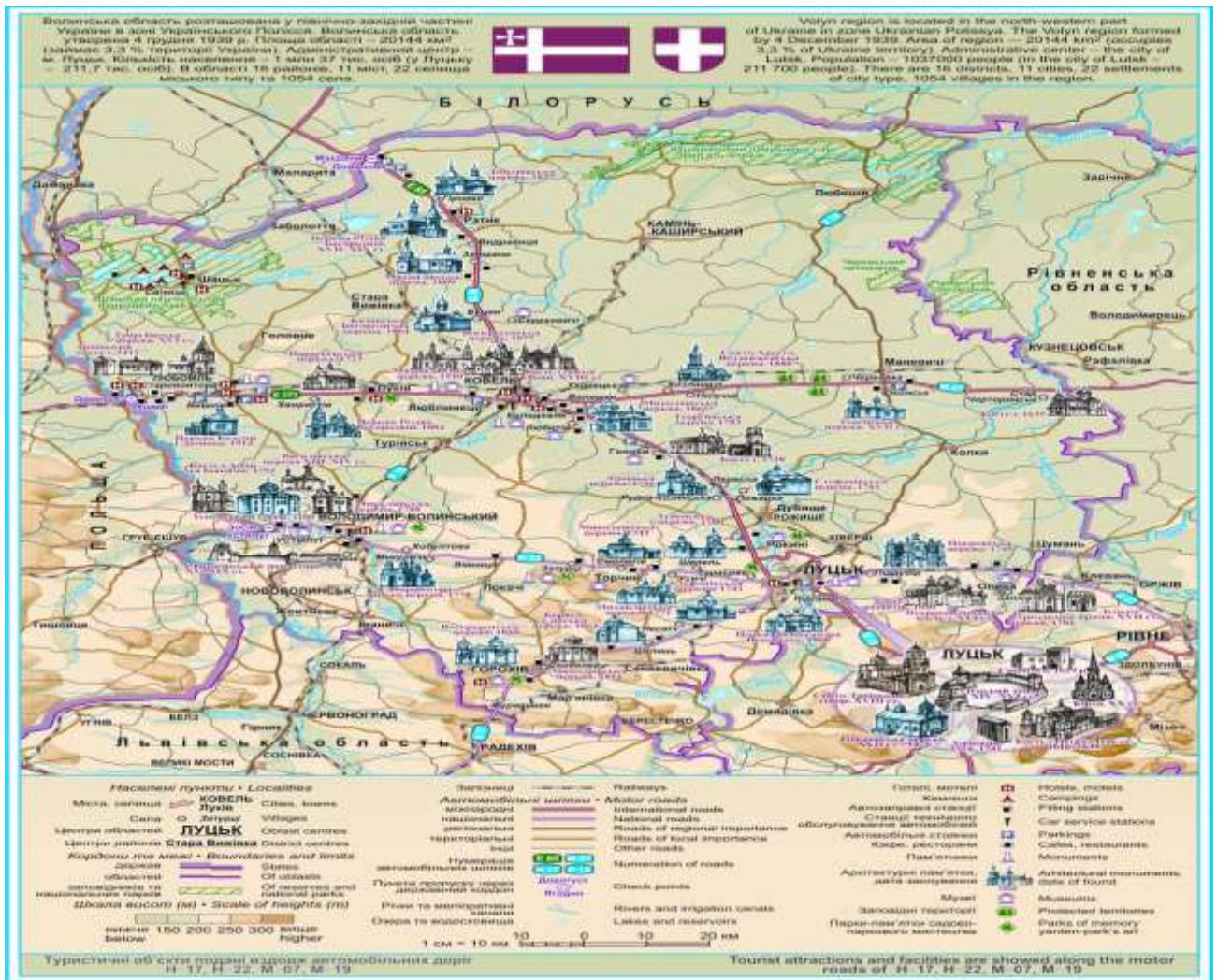

Рис. 1. Карта «Волинь–туристам»

Значно більше видань про природні особливості волинського краю та історію його розвитку, найпривабливіші пам'ятки природи, найвидатніші археологічні пам'ятки та християнські і католицькі святині, меморіальні комплекси, музеї та місця народної творчості побачили світ у вигляді путівників, історико-архітектурних нарисів та буклетів. До таких належать сучасні публікації: «Вулиці і майдани Луцька» (2005 р.) Вальдемара Пясецького і Феодосія Мандзюка, «Волинь туристична: путівник» (2008 р.), «Україна. Захід: путівник» (2009 р.) Андрія Івченка, «Луцьк – пам'ятка архітектури та містобудування» (2011 р.) Богдана Колоска, «Пройдімося давнім Луцьком» (2012 р.) В. Пясецького, «Луцьк: путівник по місту» (2012 р.) Центру туристичної інформації та послуг, виданий за підтримки «Фонду Ігоря Палиці – Новий Луцьк» у рамках реалізації програми «Культура та духовність – головне багатство лучан» [5; 8; 9; 10; 14; 15] та інші.

У фахових виданнях Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки «Природа Західного Полісся та прилеглих територій» та «Науковий вісник СХУ імені Лесі Українки» вміщено чимало статей про стан і перспективи розвитку туристської галузі у Волинській області та обласному центрі, у т. ч. туристської інфраструктури та рекреаційних можливостей національних природних парків [3; 6; 7; 11–13; 16].

Комплексних досліджень із геопросторового аналізу об'єктів туризму вздовж мережі головних транзитних автотрас Волині, найбільш доступних для потенційних туристів Волині, не проводилось.

Формулювання мети та завдань статті. Розвиток туризму регіону в кінцевому рахунку сприяє розвитку пізнавального і дослідницького краєзнавства, а, отже, є важливою складовою національно-патріотичного виховання, засобом збереження національних традицій. Тому мета подальших досліджень – виявлення і картографування давніх пам'яток та чарівних заповідних куточків – тих об'єктів туризму, які приваблюють легендами, таємничістю, багатомітовою історією, природним багатством збережених волинських краєвидів. Вони необхідні для створення об'ємного за змістом і обсягом картографічного видання – «Туристського атласу Волинської області», над яким працює колектив лабораторії краєзнавчих атласів СХУ імені Лесі Українки, що має стати оригінальним доробком у сфері дослідження туристської галузі регіону.

Матеріали та методи. У процесі підготовки інформаційно-картографічного видання – карти «Волинь–туристам», проектування якої здійснювалося на замовлення Волинської обласної державної адміністрації до чемпіонату «Євро–2012», використовувалися матеріали структурних підрозділів обласної та районних державних адміністрацій, що спеціалізуються на формуванні регіональної політики держави у сфері транспорту, культури, туризму та рекреації. Вони стали основною інформаційною базою видання. Одночасно для формування картографічної моделі та написання статті були вивчені літературні, наукові, статистичні та картографічні джерела, буклети, путівники з цієї тематики. Під час опрацювання матеріалів використовувалися комп'ютерні програми CoralDRAW X3, Adobe Photoshop CS5.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Туристська галузь Волині – це та «ланка» перспективного розвитку економіки Волинської області, яка дасть змогу швидкого покращення її реального стану, тобто створення нових робочих місць та забезпечення високого рівня соціального захисту населення регіону.

Волинський край багатий пам'ятками археолого-архітектурної та культурної спадщини та природно-ресурсними можливостями. Тому основним завданням фахівців у галузі туризму і рекреації є забезпечення сприятливих умов для пересування та перебування потенційних іноземних та внутрішніх туристів на волинській землі. Результат таких намагань значною мірою залежить від інформаційно-рекламного супроводу. Сучасні інформаційні технології покликані допомогти у вирішенні цієї проблеми. Одним із варіантів популяризації рекреаційних і туристських можливостей краю є картографічна продукція, така як інформаційно-картографічне видання «Волинь–туристам».

Цей проект пропонується значному загалу туристів, адже містить генералізовану інформацію про природний, археологічний, архітектурний, історичний, краєзнавчий, культурний потенціал Волинського краю. У багатьох зарубіжних країнах є багато потенційних мандрівників теренами нашого краю – українців-волинян, які живуть в інших країнах і хотіли б відвідати батьківщину, любителів історії та подорожей, спортсменів, поціновувачів мистецтва та фольклористики.

На мапі подана коротка інформаційна довідка про географічне розташування, дату утворення, площу, кількість населення, адміністративний центр, адміністративно-територіальні одиниці Волинської області. Основа карти – об'ємна і засвідчує особливості геоморфологічної будови території. Особливе місце на ній відводиться системі транспортного сполучення. За допомогою засобів картографічного зображення показано залізниці, всі автомагістралі міжнародного, національного, регіонального і територіального значення, їх міжнародну нумерацію.

На розвиток туризму регіону впливає багато чинників: політичних, економічних, соціальних. Але успіх цієї галузі часто залежить саме від транспортних можливостей регіону. На Волині функціонує розгалужена мережа залізничного та автомобільного сполучення. Протяжність залізничних колій області складає (за даними ДТГО «Львівська залізниця» станом на 01.09.2013 року) 453,1 км, з них електрифікованих – 157,6 км. Потенційних туристів готові приймати два обладнаних вокзали у Луцьку та Ковелі, 36 залізничних станцій, найбільші з яких Ківерці, Горохів, Маневичі, Устилуг, Ягодин та ін.

Загальна протяжність розгалуженої мережі автомобільних доріг (за даними Служби автомобільних доріг Волинської області станом на 01.01.2013 р.) 6195,3 км, зокрема, державного значення 1824,3 км, місцевого –

4371 км. Територією Волині пролягають шляхи сполучення міжнародного значення (загальною протяжністю в межах області 321,3 км): **М-07** (Київ–Ковель–Ягодин (на Люблін)), **М-19** (Доманове–Ковель–Чернівці–Тереблече (на Бухарест)); національного (189,9 км): **Н-17** (Львів–Радехів–Луцьк), **Н-22** (Устилуг–Луцьк–Рівне); регіонального (241,7 км): **Р-14** (Луцьк–Ківерці–Маневичі–Любешів–Дольськ), **Р-15** (Ковель–Володимир–Волинський–Червоноград–Жовква).

Проектантами значна роль відводилася відображенню на довідково-картографічному виданні інформації для «першовідкривачів» краю: пунктів пропуску через державний кордон, сервісного забезпечення подорожуючих – про наявність засобів розміщення (готелів, мотелів, кемпінгів), обслуговуючих елементів (автозаправних станцій, станцій технічного обслуговування автомобілів, автомобільних стоянок, кафе, ресторанів) туристської інфраструктури, а також пізнавальних історико-краєзнавчих об'єктів – архітектурних пам'яток, заповідних територій, парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, музеїв вздовж головних доріг області.

З огляду на поставлену мету – забезпечити рекламно-туристською інформацією транзитних туристів – на карті туристські об'єкти зосереджені уздовж головних магістралей області міжнародного, національного, регіонального значення.

Сьогодні Волинь – один з неповторних куточків держави, щедро обдарований природною красою: багатством густих лісів, тихоплинних річок та чистих озер. Ця зелена скарбниця дарує мешканцям краю та його гостям затишок і здоров'я. Особлива роль належить найзбереженішим природним комплексам територій і об'єктів природно-заповідного фонду області – осередкам збереження типового для регіону та рідкісного видового різноманіття флори і фауни, фактична площа яких складає 219 664,9 га, тобто 10,9 % загальної площі області (за даними Управління екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації станом на 01.01.2013 р.). Найбільші з них за площею – національні природні парки: Шацький (48 977,0 га), «Прип'ять-Стохід» (39 315,5 га), Ківерцівський «Цуманська пуца» (33 475,34 га); Черемський природний заповідник (2 975,7 га) та низка заказників і пам'яток природи.

Загальна кількість таких природоохоронних об'єктів у межах області – 384, з них 26 мають загальнодержавне значення, 358 – місцеве. Кожен цей куточок – неповторний і заслуговує на увагу потенційних поціновувачів природної краси. Наприклад, далеко за межами області відома гідрологічна пам'ятка природи «Оконські джерела» (0,53 га), утворена 11.07.1972 р. На поверхні невеличкого оз. Окнище з прозорою і приємною на смак водою площею 0,5 га і глибиною 3 м вода немов «кипить» – це б'ють сильні джерела карстових вод, що виходять на поверхню під значним тиском, проходячи товщу води озера і формуючи два куполоподібних фонтани. Особливість оконської води в тому, що вона не замерзає навіть у суворі зими, її температура майже завжди постійна – близько 8 °С, вона не піддається газуванню, чудово зберігає свої якості дні і тижні. Рівень води в озері постійний, воно ніколи не переповнюється, бо сполучається із річкою Окінкою та кількома ставками, де розводять форель. Успішне вирощування королівської форелі, дуже вибагливого виду, який в природних умовах можна зустріти лише в найчистіших карпатських ріках, свідчить про якість води озера.

Високі рекреаційні можливості, крім збереженої природної краси, мають національні природні парки. В їхніх межах проведено зонування території, у т. ч. виділені зони стаціонарної і регульованої рекреації. У зоні регульованої рекреації ШНПП (25,2 % площі НПП) функціонують дві екологічні стежки – «Світязянка» і «Лісова пісня», два рекреаційних пункти – «Перемут» та «Турист», а також два інформаційних пункти, функціонують пішохідні, велосипедні туристські маршрути, планується відкриття водних; у НПП «Прип'ять-Стохід» – пішохідні, велосипедні, кінні, водні. У зонах стаціонарної рекреації національних парків туристи забезпечені низкою оздоровчо-лікувальних і відпочинкових закладів. Найвідоміші з них – пансіонат «Шацькі озера» та санаторій «Лісова пісня» [12; 16]. Водними плесами річок Стохід і Прип'ять проводиться традиційний Міжнародний фестиваль «Поліська регата», основна частина якого – змагання на байдарках.

Волинь належить до регіонів, де найкраще збереглися архітектурні традиції Давньої Русі. Залишки найдавніших споруд датуються XII ст., коли розгорнулося велике будівництво в містах, які стали центрами окремих регіонів [2]. Традиційно найдавнішими пам'ятками вважаються збудований Мстиславом Ізяславовичем Успенський собор (1156–1160 рр.), Михайлівська (до 1194 р.) і Василівська (1194 р.) ротонди, створені за князювання Романа Мстиславовича у Володимирі-Волинському.

Стародавній Луцьк, який згадується у писемних джерелах – Іпатіївському та Лаврентійському літописах як Лучеськ за 1085 р., багатий історично-культурною спадщиною. Луцький мурований замок – велична окраса міста – називається замком Любарта, бо ця кам'яна фортеця почала будуватися з ініціативи литовського князя Любарта Гедиміновича (князував 1340–1385 рр.). Ці роботи тривали майже століття. Розбудовували замок князі Вітовт та Свидригайло. У 1429 р. у князівському палаці Великий князь Вітовт провів легендарний з'їзд монархів, на який прибуло 15 тис. делегатів. На з'їзді обговорювалися важливі для Європи політичні, торговельні та релігійні питання. Старе місто Луцька – осередок його древньої історії, якою «дихають» багатометрові стіни найстаріших споруд міста – Покровської церкви, кафедрального собору Св. Петра і Павла, колишніх монастирів бернардинів, домініканців, тринітаріїв, василіанів, бригіток, шариток, кармелітів та багато інших архітектурних пам'яток. Володимир-Волинський і Луцьк – це міста, в яких влучно поєдналося минуле і сучасне.

Потенційна перлина туристських волинських маршрутів – історико-архітектурний комплекс в смт Олика, хоча князівська волинська резиденція впродовж багатовікової історії зазнала значних пошкоджень. Волинські старожили ще пам'ятають розкіш замку в Олиці та його власників – князів із знатного роду Радзивіллів, який мав зв'язки з відомими в Європі родинами, такими як Стюарти та Бурбони. Оборонний замок в Олиці був закладений у 1564 р. Миколою Радзивіллом. Він набув слави «українського Версалу» через багатство і розкіш, яким у XVIII–XIX ст. могли б позаздрити європейські монархи. У замку із 360 кімнат зберігалися цінні книги, серед яких інкунабули, видані у Європі до 1501 р., твори мистецтва, численні реліквії та документи, роботи середньовічних майстрів, венеціанські мозаїки, унікальні меблі і гобелени, коштовна порцеляна. Стіни прикрашали ліпні прикраси, мармурове оздоблення, розписи батальних сцен. Цей замок слугував резиденцією нащадкам князів аж до 1939 р.

Багато таємниць приховує Свято-Успенський монастир в с. Низкиничі Іваничівського району, який має давню історію, що бере початок із 1643 р. Фундатором храму був знаний київський воєвода Адам Кисіль (1600–1653 рр.) – один із чотирьох православних сенаторів Речі Посполитої, чия мистецька скульптура і нині прикрашає храм.

У с. Жидичин під Луцьком відроджується одна з найбільших святинь Волині, пам'ятка ранньослов'янської культури – Миколаївський чоловічий монастир, який у XVII ст. за своїми статками й значенням для Київської митрополії вважався другим після Києво-Печерської лаври. Першою письмовою згадкою про монастир є запис у Галицько-Волинському літописі у 1227 р. У його стінах розмістилася частина учасників з'їзду правителів європейських держав у 1429 р., який відбувся у Луцьку.

На Волині пізнавальними і цікавими для туристів також є літературно-меморіальний музей Лесі Українки у с. Колодяжне – родинному обійсті Косачів, де з 1882 до 1907 рр. з деякими перервами жила і працювала видатна українська поетеса; меморіальний музей В. Липинського у с. Затурці Локачинського району – українського історика, публіциста і громадського діяча, який тут народився; музей Ігоря Стравінського у Устилузі – тут весвітньо відомий композитор і диригент у маєтку дружини проводив літні місяці 1907–1914 рр.; єдині в Україні музеї Волинської ікони та дзвонів у Луцьку, художній музей в обласному центрі та інші [2].

На Волині є кілька музеїв під відкритим небом – постійно діючих експозицій пам'яток історичного житлового та господарського дерев'яного будівництва – скансенів. Такий музей історії сільського господарства Волині знаходиться у с. Рокині Луцького району, де можна побачити вітряк кінця XIX ст., курну кузню, етнографічну колекцію та ін. раритети. Первозданна природа і неповторна автентична архітектура збереглася у с. Сваловичі Любешівського району.

Обсяг даної публікації не дає можливості розповісти про десятки унікальних історико-культурно-архітектурних споруд із віковою історією, які знаходяться на теренах нашого краю.

Загалом ця картографічна модель містить великий обсяг матеріалу, що дозволяє визначити та деталізувати основні об'єкти туризму та туристської інфраструктури Волині. Акцент здійснений на виділенні об'єктів туризму вздовж основних автомобільних трас, тому у майбутніх розробках необхідно розширити зону їх розташування на карті, поширивши їх по всій території області, охоплюючи і регіональні шляхи та дороги місцевого значення.

Ознайомившись із викладеним матеріалом, провівши геопросторовий аналіз карти, географію розміщення об'єктів туризму та інфраструктури можемо відзначити, що для подальшого перспективного функціонування галузі в цьому рекреаційному регіоні слід здійснити ряд заходів, зокрема: розширити межі рекреаційних територій і зон відпочинку вздовж головних і другорядних автомобільних магістралей області; запропонувати розширити мережу об'єктів туризму, здійснивши рекламну-інформаційну кампанію з їх популяризації; забезпечити об'єкти туризму відповідною інфраструктурою, залучивши кошти інвесторів та меценатів; обґрунтувати нові транскордонні туристські маршрути, враховуючи близькість державного кордону та наявність туристських об'єктів загальнодержавного значення.

Висновки. На конкурентність туристського обслуговування впливають якість послуг, відповідність цін, безпечність умов, транспортна доступність, якість інфраструктури. Але першим кроком для залучення потенційних туристів є якісні інформаційно-рекламні засоби, які значно розширюють туристські можливості. Природні і історико-культурні цінності Волині необхідно активно рекламувати такими картографічними виданнями як «Волинь–туристам». Такий картографічний і довідковий матеріал популяризує не лише окремі об'єкти туризму, села, міста області, а й загалом туристську привабливість держави.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Атлас Волинської області / відп. ред. Ф. В. Зузук. – М. : ГУГК, 1991. – 42 с.
2. Атлас історії культури Волинської області / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк : Ред.-вид. від. «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – 112 с.
3. Бейдик О. О. Волинська область у книзі рекордів України / О. О. Бейдик, Л. В. Ільїн // Науковий вісник Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2010. – № 15. – С. 139–144.
4. Волинь–туристам : [карта до Євро-2012] : авт. колектив : Ф. В. Зузук, З. К. Карпюк, О. В. Антипюк, О. Л. Димшиць, Л. К. Колошко, Р. С. Качаровський ; Лабораторія краєзнавчих атласів Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк : Ред.-вид. від. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2012. – 1 к. (2арк.).

5. Волинь туристична : путівник. – Київ : ТОВ «Світ Успіху», 2008. – 364 с.
6. Єрко І. В. Стан і перспективи розвитку транспортної інфраструктури під'їзних доріг до пунктів пропуску на державному кордоні Волинської області з Білоруссю та Польщею / І. В. Єрко // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2009. – № 8 : Геогр. науки. – С. 66–71.
7. Зузук Ф. В. Особливості «Туристського атласу Волинської області» / Ф. В. Зузук, З. К. Карпюк, О. В. Антипюк // Природа Західного Полісся та прилеглих територій: зб. наук. пр. / за заг. ред. Ф. В. Зузука. – Луцьк : Ред.-вид. відд. «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2011. – № 8. – С. 68–73.
8. Івченко А. С. Україна. Захід : путівник / А. С. Івченко. – К. : ДНВП «Картографія», 2009. – 228 с.
9. Колосок Б. В. Луцьк – пам'ятка архітектури та містобудування : історико-архітектурний нарис / Б. В. Колосок. – Луцьк : ПВД «Твердиня», 2011. – 124 с.
10. Луцьк : путівник по місту. – Л. : Центр туристської інформації та послуг за підтримки «Фонду Ігоря Палиці – Новий Луцьк», 2012. – 48 с.
11. Мельнічук М. М. Стан та перспективи розвитку туристичних послуг у Волинській області / М. М. Мельнічук, Т. О. Лонткевич // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2008. – № 1 : Геогр. науки. – С. 154–161.
12. Міщенко О. В. Перспективи розвитку екологічного туризму на природоохоронних територіях Волинської області / О. В. Міщенко // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2007. – № 2 : Геогр. науки. – С. 250–254.
13. Нетробчук І. М. Розвиток туризму в місті Луцьку / І. М. Нетробчук, Н. А. Тарасюк // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. / за заг. ред. Ф. В. Зузука. – Луцьк : Ред.-вид. відд. «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – № 5. – С. 72–77.
14. Пясецький В. Вулиці і майдани Луцька : історико-краєзнавчий довідник / В. Пясецький, Ф. Мандзюк. – Луцьк : Вид-во «Волинська обласна друкарня», 2005. – 398 с.
15. Пясецький Вальдемар. Пройдімося давнім Луцьком : вибрані історико-краєзнавчі новели і нариси / В. Е. Пясецький. – Луцьк : ПВД «Твердиня», 2012. – 192 с.
16. Шацький національний природний парк : альбом / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки; голова ред. кол. І. Я. Коцан, відп. ред. Ф. В. Зузук; уклад. : В. П. Войтюк, І. І. Кузьмішина, Л. О. Коцун, К. Б. Сухомлін, В. І. Матейчик. – Луцьк : Ред.-вид. відд. «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2011. – 408 с.

*Вероніка Розподнюк
(Вінниця, Україна)*

ВПЛИВ ТУРИЗМУ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ

Туризм як сфера господарської діяльності має величезне значення і ряд характерних особливостей. Туризм служить інтересам людини, суспільства в цілому та є джерелом доходів, як на мікро, так і на макроекономічному рівнях. За прогнозами Всесвітньої туристської організації, кількість туристських прибуттів до 2020 р. складе 1,6 млрд. осіб, світові доходи від туризму у 2020 р. зростуть до 2 трлн. дол.

У багатьох країнах туризм відіграє значну роль у формуванні валового внутрішнього продукту, створенні додаткових робочих місць і забезпеченні зайнятості населення, активізації зовнішньоторговельного балансу. Туризм робить величезний вплив на такі ключові галузі економіки, як транспорт і зв'язок, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів народного споживання і інші, тобто виступає своєрідним каталізатором соціально-економічного розвитку. У свою чергу, на розвиток туризму впливають різні фактори: демографічні, природно-географічні, соціально-економічні, історичні, релігійні і політико-правові. Економічний розвиток туризму характеризується такими даними по світовому економічному ринку. Вони показують, що туризм є найбільш динамічно розвивається галуззю в багатьох країнах світу і його роль у світовій економіці безперервно зростає [12].

До економічних функцій туризму, в першу чергу відносяться економічні вигоди, які він надає. Так, туризм стимулює розвиток елементів інфраструктури - готелів, ресторанів, підприємств торгівлі тощо. Він зумовлює збільшення доходної частини бюджету за рахунок податків, що можуть бути прямими (плата за візу, митний збір) або непрямими (збільшення заробітної плати робітників спричинює збільшення сум прибуткового податку, що сплачується ними в бюджет). Крім цього, туризм має широкі можливості для залучення іноземної валюти і різного роду інвестицій. Не менш важливою економічною функцією туризму являється диверсифікація економіки, утворюючи галузі, що обслуговують індустрію туризму, забезпечує зростання доходів населення та підвищення рівня добробуту нації [13].

Отже, туризм впливає на економіку практично по всім аспектам фундаментального визначення цієї сфери життя суспільства.

В економічному відношенні туризм розглядається:

- 1) як певна сукупність суспільних відносин у сфері виробництва, обміну і розподілу продукції;